

TANTÁRGYI TEMATIKA

2024/2025 tanév 1. félév; Jogász szak

Tantárgy neve: A modern magyar igazságszolgáltatás és közigazgatás történeti alapjai gyakorlat	Tantárgy Neptun kódja: AJJOT139IÜN1 (nappali) - (levelező) Tárgyfelelős intézet: Jegtörténeti és Jogelméleti Intézet Jegtörténeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Petrasovszky Anna egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Petrasovszky Anna egyetemi docens	
Javasolt félév: 1. őszi félév	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 1 óra / hét levelező: 2 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali/levelező
Tantárgy feladata és célja: A modern magyar igazságszolgáltatás és közigazgatás története című főtárgy a jogi alpműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani az ítélkezéssel és közigazgatással összefüggő alapfogalmak megértéséhez. A főtárgyat kiegészítő gyakorlat a törvénykezés és a végrehajtó hatalom hazai történetének praktikus kérdéseit tárgyalja.	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1; T2, T5, T7, T18 <i>képesség:</i> K1, K4, K9, K14, K26 <i>attitűd:</i> A1, A5, A6; A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F3, F4	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A félévi teendők megbeszélése, Fogalmak, elméleti felvetések 2. A neoabszolutizmus időszakának „alkotmányos” berendezkedése. 3. A választójog fejlődése 1848-1946 4. A Pragmatica Sanctio és az osztrák-magyar kiegyezés közjogi alapjai 1867:XII. tc. A horvát-magyar államjogi kapcsolat 1868 és 1918 között. 1868:XXX. tc. Az államfői hatalom gyakorlása 1867-1918 5. A végrehajtó hatalom szervezeti rendszere a forradalom és szabadságharc időszakában (1848: III.tc.) 6. Bírósági szervezet a jogi forradalom és a szabadságharc időszakában 7. 1867. évi XII. törvénycikk a Kiegyezésről 8. 1869. évi IV. törvénycikk a hatalmi ágak megosztásáról a polgári korszak Magyarországn. 9. A modern közigazgatás kiépítése, központi és helyi közigazgatási szervek a Dualizmus időszakában ((Általános jellemzők. A vármegye, a törvényhatósági joggal felruházott városok; Budapest székesfőváros. A községek) 10. 2024.11.19. - Zárthelyi dolgozat az előző gyakorlatok anyagából. 11. Rendes bíróságok a dualizmus idején. Az esküdtbírósági rendszer Magyarországon A pénzügyi és általános közigazgatási bíráskodás magyarországi története. Dualizmuskori egyéb különbíróságok 12. A Horthy-korszak bírósági szervezete. 13. A Tanácsköztársaság központi és helyi szervei; A végrehajtó hatalom szervezeti változásai az 1920-as évektől a második világháborúig 14. A Magyar Népköztársaság központi szervei; A koalíciós korszak bírósági rendszer 	

15. Félévzárás, zárthelyi dolgozat pótlása, félévi érdemjegy megbeszélése.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során egy zárthelyi dolgozat megírására kerül sor a tantárgy tematikus leírásánál megadott témakörökből, amelynek értékelése öt fokozatú jeggyel történik.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A tantárgy teljesítése az **aláírás** valamint az öt fokozatú értékelés szerinti **gyakorlati jegy** megszerzésével történik.

Az aláírás megszerzésének: a tantárgy gyakorlati jellegénél fogva a szemináriumi órák látogatása, amelyek alól igazolatlanul csak 1 alkalommal kérhet az oktatótól felmentést a hallgató. Az egy alkalomnál több igazolt, valamint igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után. A beszámolás szóban, legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig lehetséges.

A gyakorlati jegy az írásbeli zárthelyi dolgozat és az órai szóbeli teljesítés értékelésén alapul.

Jeles érdemjegy eléréséhez a tananyag legalább 90%-os, a jó érdemjegy eléréséhez a tananyag 80%-os, a közepes érdemjegy eléréséhez a tananyag 70%-os, az elégséges érdemjegy eléréséhez pedig a tananyag 60%-os elsajátítása a kívánatos.

A gyakorlati jegy elfogadásához az írásbeli zárthelyi dolgozat legalább elégséges érdemjeggyel történő értékelése szükséges. A félévközi szóbeli teljesítés gyakorlati jegybe történő beszámításának aránya 10%.

A gyakorlati jegy pótlása: a tanulmányi szabályzat alapján a szorgalmi időszakban a pótlásra megadott időpontban, a vizsga időszak első kéthetében pedig a Neptun rendszerben feltüntetett gyakorlati jegy pótlására kijelölt vizsgaalkalmakkor kerülhet sor.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, tréningmódszertan: frontális szemináriumi munka, interaktív és kooperatív oktatási módszer, megbeszélés, vita, páros-csoportos hallgatói munka, hallgatói kiselőadások, önálló hallgatói munka alkalmazása

Akinek rész kreditbeszámítása van, az alábbi tételek aló felmentés kap: 1-3, 7-8, 13-14.

Kötelező irodalom:

1. **Magyar alkotmánytörténet** (szerk.: Mezey Barna – Gosztonyi Gergely) Osiris Kiadó Bp. 2020. [a tételsorban At. rövidítéssel]
2. Stipta István: **A magyar bírósági rendszer története.** Multiplex Media-Debrecen University Press. Debrecen, 1998. (a tételsorban Tk rövidítéssel)
3. Csizmadia Andor: **A magyar közigazgatás fejlődése a XVIII. századtól a tanácsrendszer létrejöttéig.** Bp. 1976.
4. István Stipta: Die Herausbildung und die Wirkung der deutschen Verwaltungsgerichtsbarkeit auf den ungarischen Verwaltungsrechtsschutz. Bp., ELTE Lehrstuhl f.Ung.Rechtsg., 2006.

Ajánlott irodalom:

1. István Stipta: *Die vertikale Gewaltentrennung.* Gondolat, Budapest, 2005.
2. Trócsányi László (ifj.): *Milyen közigazgatási bíraskodást? Bp., 1992.*
3. Bónis György-Degré Alajos-Varga Endre: *A magyar bírósági szervezet és perjog története* 2. bővített kiadás. A kiegészítő jegyzeteket írta: Béli Gábor.